

Anatomia humana

EL GRAN PROPÒSIT PER AL 2014

Jorge Bello
Metge Pediatre

Mantenir-nos fidels, vet aquí el gran propòsit per al 2014. A poc per acabar el 2013, cal observar que allò que, entre d'altres, va marcar aquest any han estat les temptatives de l'autoritat per intentar de desfer els lligams culturals de les terres de parla catalana. Les tres temptatives apunten a un mateix objectiu: aconseguir que les noves generacions deixin la llengua pròpia, i la pròpia història, la pròpia cultura, per endinsar-se en la llengua, la història i la cultura de la capital.

Aquestes tres temptatives són la llei Wert, el tancament de la ràdio i la televisió de València i, en menor escala, la normativa balear sobre el trilingüisme. Trobo evident que hi ha un objectiu comú, i també és evident que contra aquestes tres temptatives hi va haver mil protestes, i cap consens. Només qui sap que no té més raó que la força es nega a tot diàleg i negociació raonables.

Contra aquestes temptatives cal oposar la voluntat de mantenir-se fidel a les arrels, al bressol, a la llet que cadascú va mamar de ben menut i gràcies a la qual s'ha fet persona. És

probable que aquestes temptatives tinguin vida efimera, si resulta efimera la permanència de qui va donar-los vigència. Però també és probable que tinguin la vigència d'un grapat d'anys, i és aquí quan la fidelitat a la casa de cadascú assoleix el punt més necessari, imprescindible.

El 2013 també ha estat marcat com l'Any Espriu, per Salvador Espriu. No em sembla una casualitat, sinó més aviat la voluntat constructiva de contraposar-hi fidelitat i defensa. Salvador Espriu (1913-1985) ha estat un gran poeta, i també novel·lista i dramaturg. En el context de la llengua del paísos

«Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble».
Salvador Espriu

catalans, i també internacionalment, Espriu és considerat un renovador de la prosa catalana, un privilegi que comparteix amb escriptors de la talla de Josep Pla i Josep Maria de Sagarra.

❖ **A SALVADOR** el van bressolar en català, i en català va mamar la llet de la mare. D'aquestes arrels en va ser ben fidel. L'actitud d'Espriu ha estat exemplar durant la molt adversa situació que a Catalunya va haver de viure, i no va renegar del bressol. Aquesta exemplaritat va quedar ben palesa quan va afirmar que «Ens mantindrem fidels per sempre més al servei d'aquest poble».

Aquestes paraules són el propòsit per al 2014. Contra la voluntat de espanyolitzar els catalans, els balears i els

valencians, cal oposar fidelitat a les arrels. Ja hi ha hagut d'altres intents d'espanyolitzar tothom que parlés la llengua catalana, balear o valenciana, i per tant ja sabem el pa que s'hi dona.

En aquest context, l'Any Espriu ha desenvolupat nombroses activitats durant tot el 2013. L'objectiu ha estat doble. D'una banda, difondre la figura i l'obra de Salvador Espriu, aquí i arreu. De l'altra, impulsar la lectura, o la relectura de les obres d'Espriu, i l'anàlisi d'aquesta obra exemplar, i difondre'n el llegat.

Aquestes dos objectius van comptar amb la participació de tothom, de lectors i de nous lectors, de creadors i d'estudiosos, de les institucions i dels mitjans de comunicació. L'èxit ha estat evident: la fidelitat és necessària.

❖ **LA IDEA D'IMPULSAR** la relectura i l'estudi d'un escriptor de llengua local, i més encara si l'obra o la persona són exemplars, és una bona manera de mantenir-se fidels a les arrels. I és alhora una manera prou efectiva per defensar-se de les impetuoses temptatives de voler arraonar la llengua de tota la vida.

Aquests senyors tan impetuosos, tan ortodoxos, tan puritans, rígids i sords, no volen veure que fins ara les llengües convivia a casa nostra en amable harmonia, i que a més s'enriquien mútuament. Qui ha vingut de fora i ha vist aquesta harmonia, a la vista està, queda ben enamorat, i s'hi apunta.

bellocat/jordibello@gmail.com

Es racó d'en Cambreta

FINAL D'ANY

Gustau Juan Benejam

Diumenge passat el Menorca treia una enquesta sobre com valoren els menorquins diverses institucions i organitzacions socials. Els resultats no donaven cap sorpresa, perquè arribar a la conclusió que els partits polítics i les institucions públiques tenen els seu prestigi més avall que les rajoles, no és avui ja cap notícia, dissortadament.

I açò és així a molts de països de la nostra àrea geogràfica, sobretot als qui han patit la crisi amb més força, on hi ha més que motius per a la desconfiança en unes estructures econòmiques que han provocat l'empobriment i la desesperança a amples capes de la població i en les institucions que els han deixat desamparats.

Final d'any és a prop. No és massa difícil fer balanç de 2013. Ja ho hem anat fent setmana a setmana. Les darreres actuacions de qui ens comanden no són massa afalagadores ni tranquil·litzadores per a la majoria, per molt que diguin que la situació és millor, per moltes boques que vulguin tapar, per moltes acu-

«L'any que acabam ha vist aprovar normatives -lleis i decrets- amb una gran càrrega ideològica en diversos camps, entre ells el de l'educació, que no fan més que aprofundir la fractura social existent»

sacions i lleis contra 'l'adoctrinament', especialment en l'àmbit educatiu, suposadament fet per governs anteriors.

L'any que acabam ha vist aprovar normatives -lleis i decrets- amb una gran càrrega ideològica en diversos camps, entre ells el de l'educació mateixa, que no fan més que aprofundir la fractura social existent, en un perillós tràgala, com no havíem vist als darrers decennis.

❖ **I ALLÒ QUE ÉS PITJOR**, que són molts els qui tenen la sensació que no hi ha sortida dins el sistema econòmic actual que no sigui pèrdua de drets social, pèrdua de seguretat i estabilitat

econòmica, de la capacitat d'una existència mínimament digna per part de sectors importants de la població.

N'hi ha que pensen que la solució és fer foc nou. Però açò sempre és arriscat i llarg, vol el cap fred, anar contra el sistema no és fàcil. Molt més difícil és, encara, donar sortides. Perquè abans de trobar camins s'hauran de fer moltes provatures i s'hauran de canviar molt els esquemes mentals, la percepció que tenim de la realitat, la manera d'entendre la vida i el dia a dia. I és ben mal de fer posar d'acord amples masses de gent: encara que tothom pateixi els mateixos problemes, no tothom vol anar allà mateix o anar-hi pel mateix camí.

❖ **PER AÇÒ ÉS TAN FÀCIL** treure la gent al carrer, engagar moviments socials en contra de la crisi. Però a l'hora de la veritat, on són la gent del 15M?, per posar un exemple proper.

A la vesina Itàlia han arribat més enfora. Fins i tot un moviment anti sistema, el moviment «5 estrelles» de Beppe Grillo va arribar a presentar-se a unes eleccions, i van treure un munt de diputats; però no han sabut què fer-ne amb ells, de moment no han estat capaços a fer cap acció mínimament seriosa.

El balanç, al final de 2013 és que la sortida de la crisi té perspectives d'esser molt llarga, i qui no té pa per dur-se a la boca no pot esperar.

Així i tot, desitgem-li un venturós camí al ja ben proper 2014.